

Editorial

Un any més, el Centre d'Estudis Trobadorescos de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries i l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes de la Universitat de Girona presenten un nou volum de la revista *Mot so razo*, fruit d'una voluntat conjunta de divulgar la història i la cultura medieval de la Corona d'Aragó, amb especial èmfasi en l'antic comtat d'Empúries i en l'herència de la cultura trobadoresca en terres catalanes.

El dossier d'enguany commemora els sis-cents anys de la mort d'un gran home de lletres gironí, el franciscà Francesc Eiximenis, amb treballs a càrrec de tres bons coneixedors de la magna obra eiximeniana, tots tres col·laboradors en l'edició de les obres completes del menoret que es prepara a la Universitat de Girona. Els articles recullen tres vessants ben diferents del saber enciclopèdic del menoret, tot espigolant-ne les referències en aquesta obra immensa i sovint encara inèdita. Xavier Renedo analitza els matisos que Eiximenis introdueix al discurs sobre l'adquisició del saber, que presenta paral·lels insospitats amb el món actual. Trobem, per exemple, que el menoret celebra l'afany de saber, però alhora censura la curiositat com a vici, o que defensa les matèries educatives tradicionals davant les innovacions, lucratives però intranscendents, dels 'temps moderns' i, sobretot, que condemna la professionalització de la saviesa. Sadurní Martí ens acompanya en un recorregut inusual per les referències eiximenianes a les diverses branques del que ara consideràrem arts màgiques i descobreix com Eiximenis en condemna algunes sense embuts, com ara la nigromància, i amb quins arguments en defensa d'altres, com ara l'astrologia o l'alquímia. David Guixeras repassa les propostes innovadores del menoret en una ciència antiga, però a la vegada recent, com era l'urbanisme. Eiximenis basteix al llarg del *Dotzè del Crestià* una descripció de la ciutat ideal per a aquest cristià, també ideal, a base de models teòrics antics combinats amb algunes pràctiques urbanístiques con-

temporànies i alhora ofereix algunes de les reflexions més lúcides i detallades sobre aquest tema a l'Europa de l'època. Tots tres articles, doncs, destaquen aspectes poc coneguts d'un dels autors més influents de la nostra Edat Mitjana, que ens en demostren l'interès gairebé inesgotable de la seva obra.

Per altra banda, aquest vuitè lliurament de *Mot so razo* presenta dos estudis d'un aspecte importantíssim, i ben poc estudiat, de la història de la literatura catalana: la relació de lírica i música. Els articles de Maricarmen Gómez Muntané i de Marta Marfany desmenteixen rotundament la tàcita noció que no calgui preocupar-se d'un estudi conjunt de la música i del text per entendre la lírica que circulava a la Corona d'Aragó a la tardor de l'Edat Mitjana. La reconstrucció de Maricarmen Gómez Muntané de la carrera del xantre Joan Robert, àlies Trebor o Trebol, queda complementada per la panoràmica de la lírica (musicada, no cal dir-ho) d'influència francesa que proposa Marta Marfany. Tots dos articles dibuixen un recorregut molt interessant per la mena de peces que circulaven i estaven de moda a les corts catalanes, sobretot a la del rei Joan I i, de retruc, ens ofereixen un retrat cultural d'aquestes corts.

Queda per esmentar un article, a càrrec d'Stefano Cingolani, que contribueix a completar la història dels comtes d'Empúries que es va narrar en les diverses entregues de la nostra revista. Cingolani s'ocupa de la figura del comte Ponç Hug V i, en particular, de la seva intervenció a la guerra contra els francesos el 1285, parant una especial atenció al ressò que va tenir en la historiografia catalana medieval.

Esperem que el lector trobi en aquestes pàgines prou saviesa i delectació com per merèixer l'aprova-
ció del nostre convidat d'honor, Francesc Eiximenis, i potser també alguna curiositat que trobaria una mica reprovable.